

FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 2 frt 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre — 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Gróf Bethlen András.

A mult héten hunyt el gróf Bethlen András volt földmivelésügyi miniszter, a kinek sokat köszönhet a magyar földmivelő nép, mert ő volt az első miniszterünk, a ki a kis gazdaosztály sanyaru helyzetét fölismerve, üdvös kormányzati intézkedéseivel könnyíteni iparkodott a föld népének nehéz helyzetén. A kormányzat akkoriba sem vette ugyan vajmi nagy komolyan a föld népének bajait, mikor Bethlen gróf miniszter volt, ő azonban bátran szemükbe mondta minisztertársainak az igazat és erélyesen követelte, hogy vegyék fontolóra a kisemberek bajait és segélyjenek azon, mert különben az elégedetlen nép az utolsó eszközhöz fog kétségbeesésében nyulni és fellázad a törvényes rend ellen is. Nem kellett sok idő ahhoz, hogy majd hogyan nem bekövetkezett gróf Bethlen jóslata. A mult esztendőben már a lelketlen izgatók tévtanaikkal annyira elkábitották az ország sok vidékén a szegény nép fejét, hogy tetőfokra hágott a földmives munkás és kisgazda népesség elégedetlensége, a kormányzat erőszakos eszközökkel elejét vette valahogy a bajnak, mely végképen azért ma sem szűnt meg. Gróf Bethlen András már rég odahagyta a miniszteri széket, de azért nem szűnt meg a földmives és kisiparos népesség ügyeivel, bajaival törődni. Még

halála előtt nemrégiben is nagyobb tanulmányal foglalkozott, azzal, hogy miképpen kellene csirájában elfojtani életre való üdvös intézkedésekkel a munkásmozgalmakat. Sajnos, a halál akadályozta meg őt abban, hogy a törvényhozás elé terjesztette volna javaslatait.

Gróf Bethlen András.

Gróf Bethlen András az ő széleskörű tudásával, nagy tapasztalataival és a gazdasági ügyek iránt való érdeklődésével, a feltűnést kerülve, csöndben dolgozott a mezőgazdaság helyzetének javításán, inkább a tett embere volt, semmint a beszédé s ha tette került a dolog, kitartással működött tervei megvalósításán. Voltaképen ő szervezte a különálló magyar földmivelésügyi kormányzatot, mert az ő minisztersége előtt a kereskedelem és ipar ügyeivel együtt végezték el a gazdaság ügyeit is.

Gróf Bethlen András 1849-ben született Kolozsvárt. A külföldön hosszú tanulmányutat tett, a melynek tanulságát a közigazdaság terén kifejtett munkásságával

érvényesítette. 1873-ban képviselővé választották, majd Brassó főispánja lett. 1890 márczius havában lett földmivelési miniszter s ez állásában maradt 1894. június 10-ig s ettől kezdve csak mint képviselő és az országos Magyar Gazdasági Egyesület alelnöke vett részt a közügyekben. A magyar közélet az elhunytban tevékeny munkást veszített.

Fegyvertelen béke.

A hatalmas orosz birodalom korlátlan ura, a minden oroszok csárja, II. Miklós a múlt héten felhívást intézett Európa összes nemzeteihez az általános lefegyverzés érdekében. A világbékéről, általános lefegyverzésről a legrajongóbb békeapostol sem szólhatna meggyőzőbben, mint a fiatal csár teszi ezt említett felhívásában.

Világraszóló, hatalmas meglepetés tehát a Néva partjáról elhangzott szózat annál is inkább, mert olyan helyről jött, a honnan nem várta senki. Az orosz csárok hatalma a szuronyok nyers erején alapult mindenkor s a midőn most II. Miklós szakított ősei hagyományos rendszerével, erre a nagy lépésre határozván el magát, egy csapásra megszerezte trónjának és nemzetének Európa rokonszenvét.

Vajha ne mulandó északi fény lenne a Néva-parti kezdeményezés és legalább annyi eredménye lenne, hogy Európa népeit megállítaná egyelőre a folytonos fegyverkezés örületes sodrában! Mert a fegyveres béke örült költsézésre sarkallta a nemzeteket az utóbbi évtizedekben; a katonai létszám emelése, új erősítések, új fegyverek és azok tökéletesítése oly pénzügyi terheket igényelt, melyek a nemzetek anyagi erejét mértéken fölül csökkentették és gazdasági válság bekövetkezését idézték elő minden vonalon.

A pénz és véradó, mely alatt a népek milliói nyögnek európaszerte, iszonyatos nagy teher, mely agyonnyomással fenyeget. A véradó csökkentése, a fegyverek leszerelése pedig a boldoguláshoz, az anyagi és szellemi erők gyarapodásához vezet a népeket s épp ezért hozsannával fogadjuk a fegyvertelen béke fehérlobogós első hírnökét.

Szent-Péterváron a hatalmasságok képviselői legközelebb nemzetközi tanácskozásra gyűlnek össze, melyen megvitatják a minden oroszok csárjának a fegyvertelen béke helyreállítását célzó szózatát.

Ha a nemzetközi tanácskozás csak félsikerre vezetne is, azzal is emeltetnék Európa népeinek anyagi jóléte s öldöklő fegyverek helyett az emberiség hasznára szolgáló szerszámok munkája nyomán támadó szellemi és anyagi erő, a vagyoni boldogulás útjára terelné a nemzeteket.

II. Miklós orosz csárnak az általános lefegyverzés ügyében az európai hatalmasságokhoz intézett körirata, melyet *Muraviev* gróf külügyminiszter intézett a csár nevében valamennyi külföldi képviselőhöz, kik a pétervári udvarnál igazolva vannak, a következő:

Az általános béke fentartása és mértéken túl való fegyverkezésnek, a mely valamennyi népre nehezedik, lehető csökkentése képezi a világ mostani általános helyzeténél fogva azt az ideált, a

melynek elérésére kellene, hogy irányuljon minden kormány törekvése.

Ő Felsége, uram és esászárom teljesen át van hatva ettől az emberi és nemes érzülettől. A császári kormány, meg lévén győződve, hogy ez a magasztos ezél megfelel minden hatalom legfontosabb érdekeinek és jogos óhajásainak, a mostani pillanatot igen alkalmasnak tartja arra, hogy nemzetközi megvitatás útján megjeljék azokat a hathatós eszközöket, a melyek a népeknek biztosíthatják a realis és tartós béke jótéteményeit és véget vehetnek a mostani fegyverkezés növekvő fejlesztésének. A legutolsó 30 esztendő folyamán rendkívül megszilárdult a művelt népek öntudatában az általános béke iránt való óhaj. A béke fentartását jelölték ki a nemzetközi politika ezéljának. Az általános béke nevében kötöttek egymással a nagy államok hatalmas szövetségeket; hogy a békét hathatósabban biztosíthassák, haderejüket eddig nem is sejtett terjedelemben fejlesztették ki és ezt a tevékenységüket még mindig folytatják a nélkül, hogy bármely áldozattól visszariadnának. Csakhogy ez áldozatok daczára sem sikerült még eddig az óhajta óhajtott paezifikáció jótékony eredményeit elérni. Az emelkedő irányzatu pénzügyi terhek gyökerén érik a közjólétet, valamint a népek szellemi és anyagi erőit. A munka és a tőke tulnyomó nagy részükben elvonatnak természetes rendeltetésüktől és improduktív módon használtatnak fel. Száz meg száz milliót fordítanak borzasztó romboló szerszámokra, a melyek ma még a tudomány legujabb vívmányai, de holnap valamely új felfedezés következtében, tökéletesen értéküket veszítik. A nemzeti kultúra, a gazdasági haladás és a jólét megteremtése meg vannak bénítva vagy gátolva vannak fejlődésükben. Minél jobban fokozzák az egyes hatalmak fegyverkezésüket, annál kevésbé felelnek meg annak a ezélnak, a melyet a kormányok maguk elé tűztek. A gazdasági válságok nagy részükben a mértéken túl való fegyverkezéseknek és annak a folytonos veszélynek tulajdonítandók, a mely a hadiszerek felhalmozásában rejlik. Korunk fegyveres békéje ekkép nyomasztó teherré válik, a melyet a népek mind nehezebben és nehezebben tudnak elviselni. Nyilvánvaló tehát, hogy ha ez a helyzet tovább tart, annak elkerülhetetlenül ahhoz a kataklizmához kell vezetnie, a melynek megakadályozásán fáradoznak és a melynek borzalmai már előre iszonyattal töltönek el minden emberi érzést. Véget vetni ennek a folytonos fegyverkezésnek és fellelni az eszközöket ama veszélyek elhárítására, a melyek az egész világot fenyegetik: ez a legfőbb kötelesség, a mely ma minden államra hárul.

Ő felsége, áthatva ezektől az érzelmektől, meg méltóztatott engem bizni, hogy valamennyi kormánynak, a melyeknek képviselői vannak az orosz udvarnál, javaslatba hozsam egy értekezlet összeülését, a mely ezzel a komoly problémával foglal-

koznék. Ez az értekezlet Isten segedelmével kedvező előjel volna a kezdődő évszázadra nézve. Hatalmas gyújtópontjában egyesíténé minden állam fáradozásait, a melyek őszintén törekszenek, hogy győzelemre segítsék az általános béke nagy eszméjét a rombolás és visszavonás eleme fölött és egyuttal éppen a méltányosság és a jog alapelveinek az egyetemes elismerése folytán, a mely alapelveken az államok biztonsága és a népek jóléte nyugszik, megszilárdítaná az államok egyetértését."

Kihaló kegyelet.

A mult héten volt Lajos-napja, a mely napon közel ötven esztendeig minden magyar szive örömtől és büszkeségtől dobant meg, a haza és szabadság megváltójára *Kossuth* Lajosra gondolva. Nagy lelkesedéssel éltette a hontalant, a ki idegen földön élte agg napjait s izzó tüzével a hazaszeretetnek volt telve minden sora, minden levele. A végzet azonban a dicsőségteljes ősz földi pályáját is kimérte s lezárult az ő szeme is, mely hosszú évtizedeken keresztül a magyar nép egyedüli vezéresillaga volt s nagylelke eltávozott a halhatatlanság mezejére egy egész ország siralma és gyásza közben s fényes alakja ma már a történelemé. Nem hallhatjuk többé vigasztaló, gyújtó, lelkesítő szózatát *Kossuth* Lajosnak, a ki a távol idegenből is egyre intő nemzetét, hogy vérrel szerzett jogainak könnyelmű feladásával önnön sirját ássa meg. Lajos névestéjén nincs már örömnép csak szomorú elbuslakodás nagy emléke után.

A kegyelet? Elszorul az ember szive, ha arra gondol, hogy alig pár évre *Kossuth* halála után *lelohadt a kegyelet* a magyar nép fásult keblében. Pedig a mai jogfeladó s ősi törvényeinket alkuszaként áruba bocsító korban kétszeresen becses nekünk *Kossuth* emléke. Az ő neve, multja, tiszta honszerelme az a zászló, a mely előtt minden magyarnak földig kell borulnia. A nép milliói kezéről levette a szolgálanczot, a jobbagység sötétjéből a szabadság sugaras napfényére vezetett lánglelke szózatával milliókat . . .

És mégis már az idej Lajos-napján alig egy-két helyéről az országnak vettünk hírt emlékező ünnepekről, kegyeletről, mely az elhunyt nagy alak emlékének adózott volna. Magyar nép! elfeledted volna talán ki volt neked *Kossuth* Lajos? Misét mondó magyar papok, miért nem gyújtottátok fel a tömjént aranyos oltáraitoknál? Vagy *Kossuth* Lajos emlékezete nem érdemel meg egy esöndes misét és egy miserere-t az orgona bugó hangjain? Hiszen az ő emléke, alkotásai nem mulnak el addig míg e hazában sirkó alá nem teszik a szabadságot.

Amely nemzet nem tiszteli elhunyt nagyjai emlékét, nem érdemi meg, hogy éljen! — mondja a példaszó. A mely nép lelkében kihalt a kegyelet

lángja azon férfiu emléke iránt, a ki neki megszerezte a legdrágább kincset: a szabadságot, az a nép megérdemli sorsát, hogy pusztuljon, hervadjon, sorvadjon lassan észrevétlenül, mint a féregrágtá fa. A magyar nép rátért erre az utra, mert lelkében lelohadt már a kegyelet *Kossuth* Lajos szent emléke iránt.

MI HIR A POLITIKABAN?

A döntés.

Mint megírtuk, a magyar és osztrák kormány tagjai a végleges alkudozásokat augusztus 24-én Budapesten folytatták s több napig tartott tanácskozásuk eredményét a mult héten a korona elé terjesztették döntés végett. Kezdetül fogva bizalmatlanul néztük kormányunk tapogatózó eljárását a kiegyezési kérdésekben s nem helyeseltük azt, hogy eljárása eredményéről semmi tájékoztatást nem nyújtott az országnak. Ez a titkolódzás rossz gazdára vall, a kinek nincs rendben a házatája. Bánffy báró e ténykedésével ismét bizonyítékát adta szemforgató politikájának. A helyett, hogy kötelességszerűleg nyilvánosságra hozta volna időnként a kiegyezési tárgyalások mikénti állását, hallgatott azokról. Odaát Ausztriában a gazdasági kiegyezés ádáz ellenesei piszkokat szórnak reánk s e piszkolódásokat a magyar kormány nem utasítja vissza s nem iparkodik érvényt szerezni jogainknak. Báró Bánffy titkolózását könnyű megmagyarázni: röstelli bevallani gyöngeségét, mert törvényes alapon állva sem bir dülőre jutni az alkotmányos alapon nem álló osztrák kormánynyal.

Azért titkolta a magyar kormány a tárgyalások eredményét, hogy majd a döntés után elhárithassa magáról azt az alapos föltevést, hogy nem elég erős kézzel kezelte ezt a kérdést és azt mondhatta, hogy hiszen *a korona akarta úgy*; nyugodj bele jó magyarom, ha bele nem nyugodnál, majd erőszakkal rávesznek arra, mert hiszen a Bánffy-kormány politikája kezdetül fogva az erőszak politikája volt.

*

Augusztus 30-án végre a korona döntött a két állam kormányai közt. Elfogadta a korona a magyar miniszterelnök azon előterjesztését, hogy még egy kísérletet tesznek az osztrákokkal az alkotmányos állapot helyreállítására, a mi ha sikerül, a gazdasági kiegyezés mégis létesül a két állam között.

Ő felsége a király elnöklete alatt tartott tanácskozások eredménye a következő:

A tanácskozások tárgyát a kiegyezés keretében eső egész anyag képezte.

A tárgyalások eredménye az, hogy az osztrák kormány, tekintettel az 1898: I. törvényezikre, a mely a magyar kormányt az önálló rendelkezésre

utalja arra az esetre, ha a kiegyezés az év végeig vagy nincs elintézve, vagy kilátás sines arra, hogy rövid idő alatt elintéztessék,

továbbá tekintettel a rendelkezésre álló idő rövidségére:

végül pedig tekintettel arra a törekvésre, hogy a kiegyezés eddigi alakja, mint egy kétoldalu szerződészerű és meghatározott, hosszabb időre szóló rendezés, továbbra is tartassék fenn:

elhatározta, hogy még egyszer a birodalmi tanácsához fordul abból a célból, hogy az a kiegyezés parlamentáris tárgyalását mielőbb kezdje meg.

A magyar kormány az osztrák kormánynak ezen elhatározását, a mely nagy jelentőséggel bír a kiegyezésnek Magyarországon való parlamentáris tárgyalásra is, tudomásul vette.

Arra az esetre pedig, ha a kiegyezésnek idejekorán való parlamentáris elintézése Ausztriában nehézségekbe ütköznék, a magyar kormány már előzetesen megállapodott azokra az elvekre nézve, a melyek szerint eljárni kíván.

Az őszi ülészak. A képviselőház szeptember 5-én tartja első ülését, mely csak formális ülés lesz s csak a következő napon fognak érdemileg a munkához törvényhozóink. Az interpellációk egész özönét zudítja az ellenzék a Bánffy-kormány elé s így remény van arra, hogy ha a kormányzat az egész nyáron egyebet sem tett, mint folyton kéjgazott Bécsbe Thun-ékhez és vissza, legalább most munkára kényszerül. Polónyi sérelme maga igénybevesz majd néhány napi tárgyalást. Polónyt tudvalevőleg a nyári szünet előtti utolsó ülésen Berzeviczy alelnök nem engedte szóhoz jutni és ebből folyólag az ellenzéki pártok a képviselőház joghatósága és a képviselői szólásjog ellen elkövetett sérelem címén több interpellációt intéznek a kormányhoz. Szóvá fogják tenni Bánffy titkolózó magatartását is a kiegyezési kérdésekben. Lesz hát elég dolga a kormánynak.

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőinknek, kiknek előfizetése augusztus hó végével lejárt, egyidejűleg külön levélben küldöttünk felszólító levelet és postautalványt, kérjük tehát az előfizetés mielőbbi megújítását.

A király a délvidéki hadgyakorlatokon. Ő felsége a király szeptember 2-án a délvidéki hadgyakorlatokra indul, hol pár napot fog tölteni. A trónörökös, *Ferencz Ferdinánd* főherceg, altábornagy. a cs. és kir. hadtest főhadiszállásán jelen lesz és legfelsőbb parancs folytán, felváltva néhányszor gyalogosztályt fog vezényelni.

Emlékeztető az 1848 49-iki napokra. 1849 augusztus 23. Görgői sürgetésére a magyar sereg Bánffy-Hunyadon leteszi a fegyvert.

1849 augusztus 26. A munkácsi őrség az oroszoknak megadja magát.

1848 augusztus 29. A szerb felkelők Istvánföldét (Hajdusitza) felperzselik és kirabolják.

1848 augusztus 31. Ferdinánd király kéziratot intéz István főherceg nádorhoz, mellékelvén az osztrák kormány ily című dolgozatát: „Emlékirat Magyarország és Ausztria közt fennálló egységes kapcsolatról”. A király elrendeli, hogy a magyar kormány néhány tagja menjen fel Bécsbe értekezni az emlékiratban kifejezett egységes összbírodalmi kormányzatról, „melyet a felség helyesel”. — Temerin mellett a magyar csapatok és szerb felkelők közt ütközet. A szerbek meghátrálnak.

1848 szeptember 1. Jellasi Fiumét önkényűleg Horvátországhoz csatolja s a kikötőváros teljhatalmu kormányzójául Busan Hermant nevezi ki.

1849 szeptember 1. A komáromi haditanács a nemzetnek adandó amnesztia és a seregnek adandó bocsánat feltétele alatt kész földadni a várat az osztráknak.

Merénylet a magyar korona ellen. Nem rég járt Pécsen Lobkovitz Rezső herceg tábornagy, hadtestparancsnok. Szemlét tartott a 44. és 52. ezred legénysége felett s megtekintette a honvéd hadapródiskola épületét, melynek homlokzatán hatalmas bronzlemezről összekalapált, gazdagon megannyozott magyar korona állott. A hadtestparancsnoknak ez nem tetszett. Feljött Budapestre és lépéseket tett az iránt, hogy a magyar korona eltávolíttassék. Budapesten beszélt Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszterrel e tárgyban. Pár nappal ezelőtt Pécsre érkezett Gromon Dezső államtitkár és megtekintette a hadapródiskolát és még aznap eltávolította a homlokzatról a magyar koronát. Mint utóbb értesülünk, ez a hír valóságban alapul ugyan, de a koronát csak azon okból vették le az államtitkár, mert az alatta levő, rózsaszín márványból készült gyönyörű szép óriási magyar ezimernek és koronának hatását teljesen lerontotta és az épület homlokzatával összhangban nem volt.

Nagy idők tanúi. Felső-őri Mándy Gyula 48-as honvédhadnagy Moson vármegye első aljegyzője, és tb. főjegyzője, augusztus 27-én reggel, hatvanhét éves korában meghalt Magyar-Óváron. — Gerzsány Sándor, volt 48-as honvéd augusztus 27-ikén 83 éves korában elhunyt Kun-Majsn.

A mohácsi gyásznapi. Augusztus 29-én volt a mohácsi gyásznapi 362-ik évfordulója, a midőn a végzetes csatában Lajos királyal együtt elveszett a haza függetlensége és ősi szabadsága. Ez a legszomorúbb napja a nemzet ezeréves történetének, mert a tatárpusztítás jött, mint a felhőszakadás és ismét elvonult, de a német, a mely ekkor fészkelte be

magát hazánkba, ma is olyan nagy ur, mint háromszáz év előtt volt Árpád országában. E gyászemlékezetű napon minden évben tábori misét tartanak a mohácsi vérmészén. Kalocsán azonban a hősi halált halt *Tomory* érsek utóda nem tartja szükségesnek, hogy gyászistentiszteletet tartasson egykori dicső elődje lelki üdvéért.

Vitriolmérgezés. A nagy városokban élő milliónyi néptömegek közt fölburjánzik a bűn s mindennapi eset a rendőri krónikában a gyilkolás, rablás mérgezés és más kóros tünetei a beteg társadalomnak. A minap két idétlen koru s egymással közös háztartásban élő fővárosi munkás Nagy Róza varrónő, és egy pelyhedező állu szobrászlegény Vivorelli Alfréd perlekedtek össze s a leányasszony vitriolt öntött a neki házasságot ígérő, de az ígéretet beváltani nem akaró legényke arcába, a ki most a halállal vívódik.

Letépett nemzeti lobogó. Váka hunyadmegyei faluban a község házára kitűzött nemzeti lobogót augusztus 20-án éjjel ismeretlen gazok letépték, azt foszlányokká szakítva, elfutottak. Mire az éjjeli őr őket észrevette, már messze nyargaltak az alávalók, nagyokat kurjongva. Még ez ideig kézre nem kerültek ugyan, de a csendőrség rendeletet kapott kinyomozásukra és letartóztatásukra. A község lakossága oláh, még pedig a java móczból való.

Kilőtték a két szemét. Gavosdián egy bánági kis faluban a körjegyzőnél alkalmazásban levő nevelő, a körjegyző szakácsnéjának tréfából kilötte mindkét szemét. A nevelő éppen a gyermekeket tanította, midőn egy szílvamag nagyot koppant a fején. Hátranéz s ott látja a sikeres dobásán mosolygó szakácsnét, hirtelen felkapja a mellette levő Flobertpuskát, hogy megijeszze a szakácsnét, de a serétre töltött puska a ravaszra alkalmazott véletlen nyomás következtében elsült s a szerencsétlen szakácsnénak mindkét szemét kilötte. Az eset annyira megijesztette a nevelőt, hogy ájultan esett össze s most súlyos betegen fekszik. A vizsgálatot megindították.

Reverendás család. Egy reverendát viselő ember látogatta sorra napok óta a Budapest külvárosi vendéglőket és mindenütt adós maradt az italok és ételek árával. A minap azonban pórul járt Weisz eszmőri-uti vendéglőjében. Két napi mulatozás után a fizetés elől menekülni próbált, de rajta vesztett. A vendéglős elfogta s rendőrnek adta át. A rendőr azonban nem merte letartóztatni. Végre is egy arra járó detektív kísérté be igazolás végett a VII. ker. kapitányságra. Ott aztán csakhamar kiderült, hogy a csalót Krausznak hívják, foglalkozás nélkül levő zsidó vallásu pinczér, a ki már félév óta jár-kelel mint katolikus pap.

Nagy erdőégés. A Fiume melletti Rebaz hegyen nagy erdőtüz volt a napokban, mely gyorsan terjedt tova. Borzalmasan szép látványt nyújtott a hatalmas lángtenger a sötét éjszakában. Abbáziából úgy látszott, mintha egész Fiume lángokban állt

volna s a megrémült fürdővendégek egyre ostromolták a telefont, hogy megtudják, hol van hát a tűz. A szomszédos St.-Antonio és St.-Giacomo községek harangjait félreverték. Szerencsére teljes szélesend volt s a környék felriasztott lakosságának sikerült a tüzet elfojtani. Az erdő mintegy 1500 négyszög-méternyi területen égett le.

Ministráló főherceg. A múlt vasárnap a Zágráb mellett levő Damoborban a pap nagy zavarba jött a miatt, hogy a misénél nem volt ott a ministráló gyerek. Erre a templomban jelen volt Lipót Szalvátor főherceg ajánlkozott a ministrálás elvégzésére és így a mise mégis megtartható volt.

Leányrablás Debreczenben. Veszedelemes kalandja volt a múlt héten egy debreczeni gazda szép fiatal leányának Pécsi Julesának. A leány az erdő alatt elterülő kaszálóhoz tartott, a mikor kocsin egy fiatal ember érkezett. Hetei Zsigmond a neve. Kiszállott a kocsiból, a kocsis segítségével beemelte a kapáló leányt a kocsiba, azután a lovak közé esepott, a melyek vadul vágdatni kezdettek. A leány sikoltozására összefutott emberek üldözőbe vették a kocsit, mire a rablólovag a leányt kidobta a kocsiból. A kerék átment a szerencsétlen teremtés bal kezén és két ujját összetörte. Eszméletlenül maradt a gyepeken, a mig haza nem szállították.

A volt bécsi rendőrfőnök és a Szózat. A napokban hunyt el Stejskal Ferencz lovag volt bécsi rendőrfőnök. Az elhunytól érdekes dolgot elevenítenek fel a bécsi lapok. A mikor Széchenyi István gróf Döblingben meghalt, a bécsi rendőrség megtudta, hogy az engesztelő szent miseáldozat után a magyar mágnások a Szózatot akarják elénekelni a templomban. Stejskal vállalkozott rá, hogy ezt feltűnés nélkül meghiusítja. A gyászmise végeztével tovább bugott az orgona. A gyászünnep előkelő közönsége mégsem tágitott. Egyszerre csak egy magyar mágnás, a ki kiváló zeneszerző volt, felment titokban a kórusra.

— Elfáradt már édes barátom? — kérdezte az organistát.

— Bizony uram, már óraszámra vagyok itt elkelne egy kis pihenés.

— Mi sem könnyebb, felelte a főúr. Én értek valamit az orgona kezeléséhez, majd felváltom magát.

Az organista kész örömmel adta át helyét a mágnásnak. Képzeltető a magyar főúri közönség öröme, mikor egyszerre csak a Szózat hatalmas akkordjait játsza a templom orgonája. Százán énekelték buzgón és áhitattal a magyar nemzeti dalt, mely az elnyomatás és gyász eme szomorú napján nagy megnyugtatóssal volt a hazafias főurakra. Stejskal eközben majdnem elájult az ijedségtől, de azért a jelentése rövid volt:

— Nem történt semmi említésre méltó sem.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A zöldséges kert trágyázása.

Minden gazda, vagy minden kertész jól tudja, hogy a mit a talajból a növények termelése által kivont, azt vissza is kell pótolni, különben a föld elszegényedik, oly rossz terméseket ad, hogy megmunkálását sem fizeti meg, végre annyira kimerül, hogy művelési növények termelésére alkalmatlanná válik.

A zöldséges kertet is kell és pedig minden évben alaposan trágyázni, hogy a növények növekedését elősegítsük, mert csak így lesznek a zöldségfélék finomak, használatra, élvezetre alkalmasak, minden zöldség, saláta, zeller, hagyma stb. a konyha részére annál értékesebb lesz, minél hamarabb jelenhetünk meg vele a piacon. A korai terményt nem csak jobban fizetik, az finomabb, üresebb is, minék oka nem egyéb, minthogy a gyors növekedés mellett a sejtek puhábbak maradnak, nem lévén idejük a sejtfalak megvastagodására, míg a lassu fejlődés mellett megvastagodnak és elfásodnak.

A zöldségek trágyázásánál tehát nemcsak nagyobb mennyiségű zöldségféléket akarunk előállítani, hanem a termelendő zöldségnek izletességét is akarjuk emelni, mely célra nem elégséges a kis trágyatelep, hanem nagy mennyiségű trágyára van szükség. Már aszerint, mekkora a művelés alatt álló kerterület. A mi zöldségféléink rendkívül nagy mennyiségű istállótrágyát képesek elviselni úgy, hogy ezeknél tultrágyázásról szó sem lehet.

A zöldséges kertben rendszeren üllepedett, félig korhadt trágyát alkalmazunk, melylyel nem csak televényt képző anyagot viszünk a talajba, hanem tápanyagokat is, melyekre a zöldségféléknek nagy bőségben van szükségük. Az istállótrágya mellett előnyös volna még más trágyaféléket is alkalmazni, és pedig foszfortrágyákat, mert rendellenesen fejlődő zöldségféléink a talaj és trágyában nem találják meg a szükséges foszfor mennyiséget. Műtrágya hiányában jó eredményt érünk el az árnyékszéktrágyával is. E célból ajánlatos az árnyékszéki trágyát hamuval keverve alkalmazni.

Ha a zöldséges ágyakra hordunk télen trágyát, nem szabad azt kupaczkba rakva, hosszú ideig ott hagyni, hanem csakhamar szét kell azokat hányni.

Azon téves nézet, hogy a trágya szétteregetése által télen a tápanyagok kilugoztatnak, ne vezesse félre a zöldségtermelőt, mert a szétteregetett trágya tovább nem erjed, a benne lévő s vízben oldható tápanyagok pedig egyenletesen a talajba vitetnek a beszívargó képességgel, a hol megkötötven, a talaj mélyebb rétegeibe nem kerülnek, tehát a növényzetre nézve veszendőbe nem mennek.

A híg trágyát főleg oly zöldségféléknél alkalmazzuk, melyek friss trágyázást igényelnek, s melyeknek finomsága a gyors növekedéstől függ. Ilyen növények például a saláta, kalaráb stb. A híg trágyák csak esős, hűvös időben alkalmazandók és sohasem napos időben, száraz időjárásnál, mert ez esetben a gyökerek igen könnyen kiégnek.

Egy elhanyagolt de igen kitünő trágyaanyag a korom is, mely magában legjobban a kavicsos és meszes talajokban hatékony. De mésszel és földdel is szokták keverni s mint keveréktrágyát alkalmazni. A kert trágyázását az ősz beállta előtt a talaj téli felásásakor kell alkalmazni, hogy tavaszra elkorhadjon és anyagai a növények által könnyen felvehetőek legyenek. (+)

Babona és balhit az állatvilágban.

Irta: *Christélyi Béla.*

II.

(Folytatás.)

A multkor közlött szempontból kiindulva s nem beszélve a háziállatokról, melyek már azzal bizonyították be hasznos voltukat, hogy az ember érdekkörébe vonta, — az állatokat két főcsoportba osztom és pedig: 1. a gazdára nézve hasznos állatok, 2. a gazdát érdeklő káros állatok; s ezek közül ugy találomra kivesszek egynehányat, melyet a babona vagy balhit vont köre alá, röviden vázolván életmódjukat.

Hasznos állatok.

Az emlősök között a legelső helyet foglalja el a vakond (talpa europea). Ezen állatkáról, mely egész életét a föld alatt tölti, a legelterjedtebb vélemények hallhatók. Mi azonban már előre és azonnal ki mondhatjuk róla, hogy határozottan hasznos és egyike a gazda legjobb barátainak, mert állandóan a föld alatt tartózkodván s kizárólag férgek, giliszták, élősdiek, lótetűk s ezek bábjaival és álczaival táplálkozván, olyan óriási hasznot tesz a gazdálkodónak, melyet az eléggé meg sem tud fontolni, mert miként szabadulhatnánk a föld alatt élő s a növények gyökereit rágó rovarállományoktól, ha nem segítene rajtunk a vakond, mely állandóan kémiszemlét tart birodalmában és nagyon falánk állat lévén, irgalom nélkül elpusztítja az utjába kerülő összes földalatti kárttevőket.

Legtöbben, különösen a kertészek bűnül rójják fel neki, hogy turásaival nemcsak elesufítja a földterületet, hanem sok növénykét is kidönt s így tönkretesz. Nos hát ez igaz! De nem éri-e meg az a nagy haszon, melyet ez az istenadta nyomorult állatka nekünk közvetve nyújt, azt a fáradtságot, hogy rétejinken évenként széthuzzuk a turásait, vagy azt a néhány növénykét, melyet turása közben véletlenül feltép, vagy talán éppen az általa megölt cserebogárpajod előbb elrágott, de e kártételt reá fogták? De nemcsak, hogy a földalatti ellenségeink

elpusztítása által nekünk óriási hasznot tesz, hanem még azt is javára kell írunk — ha szigoruan veszszük, — hogy a földet alaposan megporhanyította s evvel a leendő növények fejlődését tetemesen előmozdította.

Azért ezt a szegény párát a legmelegebben ajánlom a gazdálkodók figyelmébe, hogy becsüljék meg érdeme szerint, mert ez az egyetlen állatka, mely nekünk ott tesz megmérhetlen hasznot, a hová a mi gyarló emberi kezünk s bárhogyan is kiélestedt emberi eszünk el nem ér s a mely pusztítást nekünk tétlenül kellene néznünk.

Ha azonban az a kertész határozottan szabaddulni akar tőle s nem szükségelli kertjében hasznos munkáját, akkor se ölje meg, hanem találjon reá módot, hogy elriassa kertjétől, vagy kiássa és olyan helyre vigye, a hol turásai által kárt nem tesz. Egy ilyen módot a sok közül én is ajánlhatok. Ha a vakond tur, figyeljük meg s a turásba egy botoeskát szurjunk, melynek végén egy kis papiros darab leng. Ha most már a papiros mozgásából látjuk, hogy a föld emelkedik, egy kapával hirtelen ássuk ki s ha sikerült elfognunk, vigyük el olyan helyre, a hol nekünk nem árt, de ne öljük meg, mert evvel önönmagunkat károsítjuk.

Második hasznos állatkánk az emlősök köréből a *denevér* (vespertilio), mely utált és megvetett szárnyas emlősállatról elmondhatjuk, hogy ugyanazt a munkát végzi a föld felett, a mit a vakond a föld alatt. Tavasztól későn őszig egész éjjelen át röpködve, tömérdek sok káros rovarot pusztít el, mert kizárólag ezekkel táplálkozik. A szegény állatkát nagy mérvben a babonával is hozták össze; a bagolylyal és békával együtt a boszorkányok állatja, mely hiedelemre leginkább avval tett szert, hogy szopik és hogy éjjel is röpköd. Pedig ez nála természetes. Azért szopik, mert emlősállat s azért röpköd éjjel, mert az általa pusztított rovarok legnagyobb része is éjjel röpköd. Ugyiszintén azért mondják róla az ahoz nem értők, hogy fele madár, fele egér; pedig sem egyikhez, sem másikhoz semmi köze nincsen és minden gazda csak a maga érdekét követi, ha leküzdí nemesak ezen állatka iránti ellenszenvét, hanem ha azt sem engedi meg, hogy oktalan vagy rakonezátlan gyerkőczök őt tréfáik tárgyává tegyék s a falakra kiszögezve kinozzák és előljék.

Majdnem ilyen sorsban részesül továbbá a *sün* (eriuaceus europeus), vagy *tüskésdisznó* is, mely a vele üzött tréfákat és üldöztetést annál inkább kiállja, mert végtelen szelid, türelmes, közönyös állatka. Legnagyobbbrészt rovarokkal és egerekkel táplálkozik; de a földön fekvő gyümölcsöt is felszedi, a mit különösen a kertészek rójják fel neki bünül, nem gondolva azon haszonnal, melyet nekik szerez az által, hogy a kert minden ellenségeit, egeret bogarat, férget irgalmatlanul elpusztít, mely munkát kora tavasztól késő őszig végez. Különbén igen

merész és sokszor a nagyobb ellenségtől, például patkánytól sem ijed meg, mert labdaszerűen összegömbölyödvén, szurós tüskéivel veti magát ellenségre, melyet vagy elpusztít, vagy futásra kényszerít. Nagyon sok helyen házilag is tartják, vele helyettesítvén a maeskát, mely felett az az előnye, hogy nem pákosztos, nyalánk s a mellett a kamara egerreit és rovarait éppen úgy vagy még jobban elpusztítja, mint a maeska. (Folyt. köv.)

Vegyesek.

Uborkamag eitevése. A tökéletes érett uborkát néhány napig állni kell hagyni, aztán hosszában kettévágni és a hüvelykujjal a benne lévő kocsonyát magostul egy fazékba kinyomni. A mag így marad egy-két hétig a kocsonyában, míg ez megromlik. Akkor többszöri öblögetés által lefolyatjuk róla a piszkot, a víz az üres magokat is magával viszi. Ezután a levegőn megszáritjuk a magot, de olyan helyen, a hol a verebek nem juthatnak hozzá, mert ezeket igen szeretik és lopkodják.

A fü ártalmassága a gyümölcsfák alatt. Gyümölcsfák alatt a pázsit ártalmas a fákra, mivel a fü a nedvességet és táperőt a talajtól elvonja. A füves talaj sokkal több nedvességet emészt fel, mint a fü nélküli, a gyümölcsfák pedig annyival inkább kiszáradnak, minél csekélyebb a talaj vizet tartó ereje és minél kevésbbé hatolnak be gyökerei a földbe. Homokos talajon a fiatal fák alatt különösen veszedelmes a fü. Tanácsos tehát a gyümölcsfák körül a füvet távortartani és egy kocsikerék nagyságu kerületben a fa körül a földet feltölteni.

A ruha fehéritése. A szappanos vízbe kevés fehér pipaagyagot keverünk, ugyanezzel és szappannal bekenjük a nagyon sárga foltokat, átmoszuk, kiöblítjük és szép fehérségüket visszanyerik. Különbén a pipaagyagot mindig lehet ott használni, hol különben terpentint és spirituszt használunk. A rendes szappanos léhez keverve nagyon jó hatással van a mosásra, a mennyiben a piszok sokkal könnyebben válik le a ruháról.

A ribizlibokor legnagyobb ellensége a levéltetű. Ezt erélyesen irtani kell, még pedig dohány- és diófa-levélforrázattal annyiszor kell lefecskendezni a leveleket, a míg csak el nem pusztulnak a tetvek. E kártékony rovarok őszszel rakják le számtalan apró petéiket az ágakra, a meleg tavaszi napsugár kikölti azokat és rögtön hozzáfognak a fiatal levelek pusztításához. Ha azonban őszkor, a levélhullás után megnyirbáljuk a bokrokat, oltott mézszszel be kell azokat bőven fecskendezni és akkor a peték mind elpusztulnak, a nélkül, hogy a növény kárt szenvedne.

Dörgő Mátyás viszontagságai.

II.

(Folytatás.)

Ezen nagy kimélet és szivesség, a melylyel saját otthonában oly nagy készséggel ápolta emberünket egy pillanatra megrendíték, de már beleélte magát a rosszba, s megkezdett új mesterségét folytatnia kellett. Másnap korán reggel már uton vala s a kocsijával visszatérő Mátéval összetalálkozott, a ki hetivásárra indulván, s miután valamit otthon feledett, azért kellett gyorsan visszaszaladni. A kocsi eladó gabonával bőven meg vala rakva, előtte két gyönyörű barna pej. Dörgő gondolá magában, hogy avval nem ártana neki hazahajtani, mivel szegény családjának jó hasznát vehetné: S a Máté által egynehány perczig gondviselésére bízott kocsi felülve, köszönet fejében oly gyorsan elhajtott, a mint csak lehetett. A szegény Máté lova és kocsijának csak hült helyét találá.

Dörgő eddigi tapasztalatainak árnyoldalai is voltak. A gyalázat, kiküszöböltetés s a kék foltok testén, mindazon gunyoros és megvető megjegyzések emlékeivel, melyeket a pinczegádori döngetés közben hallott; de mindez inkább ingerlé, mint esüggesztené: legalább olyasmit érte lelkében, mi kész vala még sokkal terhesebb viszályokkal is szembeszállani.

Legközelebbi czélja volt, a mint első pillanatra gondolá, családja részére a gabonát hazaszállítani, de utjában egy népes mezővárosra talált, a mely felé minden oldalról emberek gyalog és szekeren szüntelen tódultak. Országos vásár volt, ellent nem állhatott a sokadalom kecségtető esábjainak. Beállott tehát a gabonapiacra, s a gabonán nem sokat alkudozván, csakhamar tulajdonított rajta; azután a lóvásárra ment és a lovakat szekérrel együtt jó áron eladá. Most már gyalog, de pénzes ember volt. Tisztességes ruhát vásárolt magának, zsiárusnak adván el a kopottakat. Csupán lábbelije volt még szakadozott és fakó kalpagja nem igen illő a diszes öltözethez. Csizmadiák közé ment tehát s ott felhuzván egy

szép sárga csizmát, épen fizetni akart, midőn észrevé, hogy a csizmadia vevőivel igen élénk alkudozásokba merült. Dörgő ezen kedvező alkalmat felhasználva, szerencsésen odább állott, rossz csizmáit, az ujjakért esérében ott hagyván.

Ez az eredeti vásármód neki nagyon tetszett, s igen sajnálá előbbi meggondolatlanságát, hogy

Az első lecke.

egyéb ruháit is nem esérében vette. De még hiányzott a kalpag, kialakított tehát egy szép arany sujtásos kolesagos nyusztkalpagot s fejébe nyomván, árát már le is olvasta, de látva, hogy a szücs épen tanulóját ütlegeli, a pénzt ismét besepré, s egy sarkfordulással eltűnt az árus szemei elől; de itt már rosszul sikerült a esere. A szücs a eselt rögtön

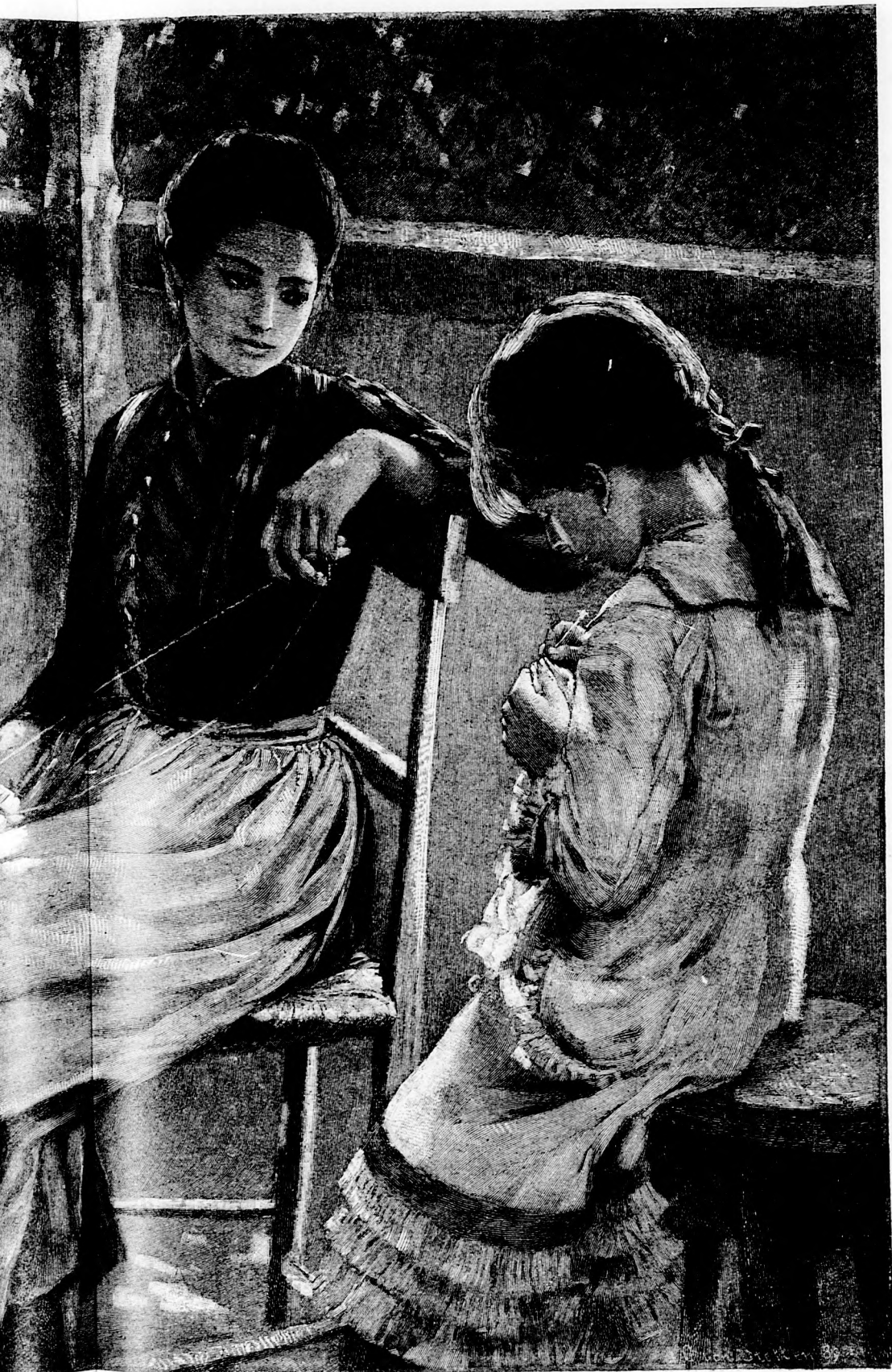
észrevevé, s minthogy különben is ütökedvében volt, gyorsan utána szaladva egy heverő sátorfával, vállai közé olyat huzott, hogy szegény Dörgő Mátyás a sátrak mellett szédülve nyult el.

Ez már igazán kemény csapás volt; de Dörgő nagy nehezen mégis csak valahogy felkászolódt, s a mint körül néze észrevevé, hogy a szücs sátora üres. Ugyanis a sátrak között hirtelen tűz támadván, a szücs oltani a tűzhez szaladt, s mindenét az előbb jól megütlegelt inására bizván; de az ütlegdíjakkal lekötelt inast a kíváncsiság kicsalván, a sátorban Dörgő lett az ur, s a legnagyobb üzleti készséggel mindent áruba boesátott. Vevőinek, a kik akkor véletlenül épen számosan jöttek, mindent a legelső áron eladott, mignem a sátort rövid idő alatt csaknem felényire kiüríté. Azért jönak látta már egy házzal tovább állani s hirtelen fejébe csapva az előbb oly kárhuzatos kalpagot, mint rakott méh távozott el, nem feledve el a kereskedő boszantására fakó kalpagját a sátorban hagyni.

Most meg egy szép nyergelt paripát oldott el egy koesi hátuljáról, hirtelen nyergbe vetve magát, gyorsan eltűnt a vásárból.

A mint a szabadba kiérkezett, úgy, hogy már biztosságba érzé magát, egy kissé meglassítá paripáját, mert a háta rettenetesen fájt, s a pinczei kék foltok csak lassan tűnedeztek, ezért is gondolá magában, hogy jövőben finomabbul fogja mesterségét üzni.

Meg kell itt jegyeznünk, hogy Dörgő Mátyás magas száraz ember volt, eleven barna szemü, nagy tömött fekete szemöldökkel homlokán, s öltözete: kék nadrág, zöld mente, sárga dolmány. Mint uri lovag a merre járt vendégül, szívesen fogadtatott, becsületes jó arcza lévén ajánló levele. Tréfás beszédét örömmel hallgatták, s néha vakmerő volt saját élettörténetét is elbeszélni, mely mindenkinek rendkívül megtetszett, úgy hogy sokan óhajtották a furesa hős ismeretségét, mely azonban sokszor igen drágába került, ott egy arany kupa, amott egy ezüst tál vagy más drága ékszer veszvén

el az előkelő asztalokról. Mindazokat Dörgő szedegette fel, s örök emlékül megtartá magának.

De szerencsésének ugyszólva virágjában utolérte a honvágy. „Eszébe jutott szegény siránkozó nője, ügyefogyott gyermekei s most már egészen elhatározott szándékkal hazafelé indult. Utja nemesak szerencsés, de kellemes is volt. Az ifju tavasz hévvel ölelé a mennyasszonnyá öltöztetett földet, az erdő mező álmait madár és patakzaj zengé és suttagá el a késő vándornak. S ezen boldog vándor Dörgő Mátyás uram volt. Baj, hogy az erdő kellemeit mások is élvezték.

Egy esapat utonálló fülelt a zöld lombok alatt s a magában elmerült Dörgő körül villámgyorsasággal egy nem kívánatos koszorut képezett. Ereszényedet vagy szemedet dörgött egyszerre hat pokoli torokból. De Dörgő Mátyás hamar feltalálá magát. „Sem szememet, sem erszényemet ti gazemberek!“ kiáltá durván mintegy önérzettel; hol hallottátok, hogy a holló kivájja a varju szemét? A holdvilágra mondom hátrább vagy összegázollak. S ezen célirányos beszéd után hirtelen leugrék lováról. „Tartod lovamat gaz kölyök!“ Szóla egy szurtos fizekónak, s a szemlátomást meghökkennt rablókhoz egy kimerítő beszédet intézett, a melyben saját életviszontságait szóról-szóra előadá. A beszéd megtevő kellő hatását. Elragadtatva kiálták őt vezéröknek, s minden parancsainak hűséges engedelmet fogadának. De Dörgő uram józan szerénységgel mérséklé a váratlan szerencsét, s vezér helyett orgazdának ajánkozott. Igen! S az orgazda bőven s boldogságban élt családjával, melyet a legnagyobb nyomorból ismét magához vett volt.

Egy kis völgyi lak állott az erdők között, melyet sötét tekintetű férfiak látogatának meg, kiket ingyen s a legbővebben kellett megvendégelni, noha üres kézzel jöttek, s ha netán szorult a kapeza, gyorsan és titkon kellett tovább segíteni vagy elrejteni. A ház bősége mintegy apadhatlan forrásból látszott helyreállni, sőt a gyarapodás naponkint szembetűnőbb lett. Ezen kis lakház Dörgő Mátyásé volt. Itt élt a világtól és annak zajos örömeitől elvonulva, titkos foglalkozásainak szentelve életének minden percét. S mégis ki ne csodálkoznék azon, hogy az ő szerencsése is balra fordult? Egyszer csak azon vevé magát észre, hogy akasztani viszik. De erre egy borzasztó nagy tévedés szolgáltatata alkalmat és okot, a melynek története következőleg jegyeztetik fel az akkori írók által s kikiáltatott az akasztófa mellett:

Későn és fáradtan egy kopott kék mentéjű utas jött egykor a magános erdei lakhoz s éjjeli szállást kért. A gazda egy ferde pillantással keresztül látá az embert s domboru tüszőt fedezett fel a kopott kék mente alatt s a tüsző kedvéért megadá a szállást. A szállás egy elhagyott szűk kamara volt a ház végiben, rossz, repedezett ajtóval s egy gömbölyű ablakkal, melynek rongyos lajtornáján kénye

szerint ki s bejárt a szél. Benne egy alacsony szék s egy a falhoz támasztott háromlábú asztal volt a butor s ez utóbbira raká le vándorunk ruháit, tüszőjét az ágyba feje alá tevén. Mindamellet, hogy fáradt volt, nem tudott aludni. Hihetőleg az elhagyott ház magánossága, az erőltetett esend belsejében s a gazda vészjósló tekintete nem hagyák aludni. S ime másfelől jött a nagy veszély. Az ablak körül motozást hallott, majd úgy tetszik, hogy egy kéz nyula be az elszakadt lajtornán, kinyitá az ablakot s rövid kapaszkodás után lassu zuhanás következett.

Az utas már ekkor az ágy alatt feküdt. Az új vendég egyenesen s minden készülődés nélkül az ágyra veté magát, s néhány perc mulva hangosan hortyogott. Az utas kínos tanakodásában reszketett az ágy alatt. Ekkor mécsvilág hatol be az ajtórepésein, majd suttagás s hallgatozás közben e szót lehete hallani „alszik.“ Most lassan megnyílt az ajtó s két meztlábos ember lábujjhegyen ment az ágy felé. Az alvó rövid küzdés s elnyomatott kiáltás után megfojtatott. A tüsző nines ruhái között monda most egy kissé fenebb hangon az egyik meztlábos, ki az asztalon keresgetett. Feje alatt van monda a másik, kinek szaváról az utas házigazdájára ismert, mert még egyszer mindketten az ágyhoz jöttek felvont lélekzettel dolgoztak egy ideig. „Meghalt“ mondanak rémes megnyugvással s elvívék a tüszőt feje alól, kívülről maguk után zárva az ajtót, midőn eltávoztak. Az utas irtozattal jött ki az ágy alól, melyen halt ember feküdt, hirtelen mentéjét nyakába vetve, s nagy bajjal valahogy átfurta magát a kis körü ablakon, hol hihetőleg sokkal karesubb utitársa könnyen suhant be — s gyorsan elsiet a veszélyes háztól.

Setét vala az éj s a ház zajtalan. Csupán az istálló ajtaján hatolt ki egy kis világosság. Ott ült fáklya világánál a gazda egyik szolgálójával, s leterített ponyvára egy vaskos tüszőből arany s ezüst pénzeket olvasgatott elő. Rossz lelkiismeretükön kívül egyedül az éjfél kísértetes esendje volt tanujok, midőn a kapu halkán betolaték s előttük állt kopott kék mentéjében a kirabolt vándor. A két ezimbora hajborzadva rettent vissza a haltnak vélt embertől. Csak akkor jövének némi kép észre midőn a királyi őresapattal, — melyet az utas szerencsésére épen uton talált, s magával ide hozta. — mint rablók és gyilkosok elfogatának s kezök szijjakkal hátra kötöttetvén. Nem tagadhatták a rablást és gyilkolást, mely most, mint észrevették, nem úgy sikerült, mint ők szerették volna. De most következett a legiszonyosabb. A két gonosztevő fáklyavilágánál bekisértetett a kis szobába s ott feküdt a megfojtott ember roppant kimeredt szemekkel, nyakán és arezán szederjes foltokkal. A megfojtott ember a házigazda saját fia volt, a ki este a szomszédfaluba kedveséhez rándult volt át s éjjel onnan visszatérve, hogy az udvaron ne csináljon zajt, az ablakon át ezen elhagyott kamarába vonult s így

történt a nagy tévedés, mely szerint a gonosz atya tulajdon gyermekét fojtá meg.

Halljátok emberek, itt áll előttetek a legnagyobb gonosztévő Dörgő Mátyás, gyilkos és orgazda egy személyben, ki most megérdemlett büntetésül mások elrettentő példájára a törvény és igazság nevében kötél által ki fog végeztetni. Eddig a történet.

Most tehát tudjuk, hogy miért köttetett fel Dörgő Mátyás uram, de úgy, hogy lába még mintha a földet érintené s nyakán a kötél nem szorítaná el egészen lélekzetét. Az életből még egy kis eszmélete megmaradt, de csak annyi, hogy kimondhatatlan kínjait érezze. Érezte a halált s nem halhatott meg. A bakó — egyik titkos czimborája — egynehány percz mulva levágá őt az átkozott fáról, de reá nézve ezen néhány percz kinaiban évek milliója volt.

(Vége köv.)

Temetés.

— Borda. —

Csendítsük meg a lélekharangot:
Jó barátim, csengjen a pohár!
A bubánat ravatalon fekszik,
Az álla is fel van kötve már.
Szórjuk tele virágos kedvünknek
Kivirított piros rózsájával!
Rakjuk körül halotti lámpásként
Égő lelkünk lobogó lángjával!
Éljen a nap: a bor tüze, lángja!
Éljen a föld: ringató dajkája!

Aludj, aludj, fekete bubánat,
Szívet rágó, gyilkos szörnyeteg!
Boruljon rád örök szemfedőül
Pokolban szőtt ördöggöpenyeg.
Füstös cigány lesz a bucsuztatód:
Elhegedül majd a másvilágra . . .
Huzzad, more! Kaczagjon a hurod!
A halottat dobjuk a sírjába!
Éljen a nap: a bor tüze, lángja!
Éljen a föld: ringató dajkája!

Rajta fiuk: hantot a halottra!
Hulljon rá mind, a mi szenvedés!
Hányjuk rá a kin, kesere sziklát!
Többet, többet! Még ez mind kevés!
Hallottiból hogy föl ne támadjon
Szívet rágó, gyilkos viperának:
Csapra ütött tüzzel teli hordót
Gurítsunk a sírjára fejfának!
Éljen a nap: a bor tüze, lángja!
Éljen a föld: ringató dajkája!

Az örömnök tarka lobogóját
Lobogtassa fejfáján a szél!
Mi meg, uccezu, kercedjünk tánczra!
Lábunk nyomán tán venyige kél.
Tomboljuk a sírját körös-körül!
Koczingtatra dörögjünk végig!
Meglássátok: hajnalhasadáskor
Nyit a borág s felnyulik az égig!
Éljen a nap: a bor tüze, lángja!
Éljen a föld: ringató dajkája!

Pósa Lajos.

Király ha volnék . . .

Király ha volnék, esillogó halomba
Elédbe, raknám minden kincsemet,
Gyémántsort fűznék márványhomlokodra,
Aranygyűrűk takarnák kis kezed.

Megvennék néked minden drágaságot
S ha mindjárt országgal is fölér
Megrenném néked az egész világot
Egy csókodért, egy ölelésedér.

Szilágyi Ferencz.

Lakodalmi menet a pusztán.

Képeinkhez.

Az első lecke. A kis leányok már annyira felesperedtek, hogy a fiatal anya a babajáték helyett lassacskán komolyabb munkára is szoktathatja őket; kiváltképp a nagyobbacska már abba a korba jutott, hogy az anyuska elhatározta, miszerint a kötés, horgolás hasznos-hajtó tudományára oktatja ő kelmét. Kiülnek a szép nyári délután az ambitusra és az első leczkét kapja a kislány a mamától a horgolásból. Nehéz, fárasztó munka bíz ez a kezdőnek, de a kislánynak roppant mód megjött a kedve hozzá és türelemmel hallgatja az első leczkét. A kis testvérke még alig négy éves. ő még csak egyszerű szemlélője és egyuttal bámulója nénikéjének a horgolásban való elemi képzésében. Ezt a kedves jeletet ábrázolja mai képünk.

Lakodalmi menet a pusztán. A pusztai népének az egybekelő fiatal párokat a házasság szentségének fölvétele végett be kell vinni a közeli városba, mert a pusztán nincs templom. Kocsikra ül tehát a lakodalmas nép s a felpántlikázott lovak végigvágatnak a pusztán, elül egy tüzes csikón a virágos kalapu vőfély, a ki sebesen vágatva is ráér arra, hogy kurjantson egy-kettőt a vigasság alkalmának örömeire, tulajdonképp azonban csak akkor jön meg az igazi jó kedve vőfély uramnak, ha majd beérnek a tanyára, beszedelőzködik a karezból és a czimbalomszó mellett forgatja a darázsdereku lányokat, menyecskeket. Mai képünk egy ilyen pusztai lakodalmi menetet ábrázol.

Számrejtvény.

Hauszner Edénétől.

- 7, 4, 7, 8, 14. Egy jó madár.
17, 21, 17, 22. Népdal.
5, 20, 10, 15, 7. Ez borsóval jó.
3, 17, 18, 10, 4. Egy szép férfinév.
8, 9. Ez az ur a háznál.
10, 11, 10, 4. Város is, Papa is.
19, 2, 6, 10, 2. Egy folyó neve.
14, 15, 16, 16. Ez páros nap.
19, 15, 19, 7, 20, 21, 23. Ez pedig pap.
12, 20, 3, 19, 11, 3. És ez egy lap.
12, 13, 21 23, 20. Végül semmi, melyet jól meg kell fogni.
1—23. Egy igaz közmondás, melyet ha követesz, nem bánod meg!

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő szeptember 12.

Lapunk 34. számában közölt számrejtvény helyes megfejtése:

Amerika.

Helyesen fejtették meg: Gombkötő János és Margit, Nikodem Vilma, Sztraka János, Mozgay Mihály, *Nagykaszap Kálmán*, Berkí József, Bogdán Márton, Gondí Géza, Kiss Lajos, Havas Sándor.

A sorshuzásnál Nagykaszap Kálmán (Alsó Nyáregyháza) neve jött ki elsőnek, kinek kitűzött jutalomdíj gyanánt: Croker „A szép Neville kisasszony” cz. regényét küldjük meg.

Apróságok.

A kovácmester czeruzája. Egy becsületes kovácmester, a ki szép mezőgazdasági gépeket készített, kihallgatáson volt Ő felségénél a királynál, hogy megköszönje a neki juttatott kitüntetést. A kihallgatáson a mester kihuzta zsebéből a király és a királyné arczképét és így szólott:

— Felsőg, nekem még van valami mondani valóm, egy kéréssem. Kegyeskedjék Felsőged erre az arczképre ráírni Erzsébet királyné becses nevét.

A király mosolygott és azt kérdezte, mire való ez a mesternek.

— Mert ha meghalok, az érdemkeresztet vissza kell adnom. De én szeretnék családomnak valami emléket hagyni arról, hogy a királynál voltam.

— A királyné azonban most nincs itt, hanem Münchenben.

— Irja hát akkor fölséges uram a saját nevét rája.

— Most azonban éppen nincs nálam semmi, a mivel írhatnék.

— Van nálam plajbász — felelt készségesen a mester és a királynak átnyujtotta meghegyezett czeruzáját.

Mikor a király aláírta a nevét s a mester a képet zsebre dugta, az utóbbi zavarodottan köhécselt.

— Kiván még valamit? — kérdezte a király.

— Igen, felség, a plajbászomat.

A régi Debreczen erkölcssei. A hajdani Debreczen és más magyar városok is nagyon szigorral jártak el az erkölcsi rend föntartása dolgában. A káromkodókat megköveztette, így például Oláh Miklóst, a mint ez az 1685. évi jegyzőkönyv 83-ik lapja igazolja. Balog Erzsébet az urvaesorájánál levő kenyeret valamely babonás ezélra ellopta s e miatt megégették. Csuri Pannát pedig azért akasztották föl, mert az eklézsia edényeit ellopta. Az 1681. évi jegyzőkönyvben a következő tanácsi intézkedést találjuk:

„Teczet a Tisztelt Tanácsnak, hogy Istennek haragját engesztelhessük, minden hónap első csütörtök napját ki-ki megszentelje.”

Még 1719-ben is a jegyzőkönyv 697. lapja szerint Isten megengeszteléseért minden hónap első szombatján böjtöt s naponkint háromszor isteni tiszteletet rendeltek. A kisebb bünpöröknél az ítéletbe rendszerint bevették, hogy az illető bünös eklézsiaát kövessen.

Az eklézsia-követés intézményét valamennyire ismeri még ez a nemzedék is. A bünös fehér lepelben, tehát teljesen ismeretlenül a templomban — rendszeren hétfőn vagy szerdán — a gyülekezet előtt megjelenik s bünei elszámoltatván, azokért a gyülekezet előtt bocsánatot kér s azt a pap által meg is kapja, ki azután a bünösért imádkozik.

A feslett életű nőekkel rettenetes kegyetlenül bántak Debreczenben. Így Adám Erzsébetet magzatelhajtás miatt elevenen eltemették. (1606 év). Szappanos Sárát és Dorkát erkölestelen viselkedésért és éjjeli hejehujzásáért elevenen eltemették s szívöket karóval átvették.

(1606 év.) Makódinét feslettségre csábitás miatt kerékbe törették. (1635 év.). Donga Szabó Pált és Nagy Jánost becsületes nők szertelen szidalmazásáért nyelvök kivonatására ítélték. (1638).

Hajter Andrást leányzó rut meg bántásáért és vele való gonosz cselekedeteért kerékbe törették és lefejezték. (1589. év.) 1634-ben hasonló cselekedeteért Dóró Ferenczet előbb lófarkra kötik, majd holtan fölakasztják. Bizony a mai feslett világban és ellilenék a drákói szigorúság.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Hraskó József urnak. 1. Férjhez ment leánynak törvénytelen gyermekét a férj a házasság után az anyakönyvben a maga nevére át nem irathatja. De ha örökbe fogadja, a gyermek az örökbefogadó atya nevét viseli, ha az örökbefogadási szerződésben ki van kötve. Az örökbe fogadott gyermek fölött, az örökbe fogadó megszerzi az atyai hatalmat, és halála után törvényes örökösödési joggal bír. Az örökbefogadási szerződés az árvaszék közbenjöttével kötendő és az igazságügyminiszter hagyja jóvá. 2. A közjegyző előtt tett végrendelet mindég érvényes marad: azt időnként megújítani nem szükséges. Végrendeletet megtoldani nem szokás hanem fiókvégrendeletet lehet készíteni, mely ugyanolyan alakszerűségeket kíván meg, mint az alapvégrendelet. Az egyszer érvényesen tett végrendelet visszavonható és helyette új végrendelet készíthető. 3. Mint-hogy az 1860-ik évben történt osztály barátságosan jött létre, azt az oldalrokon azon a czímen, hogy az elhalt nagybátya az 1860-ban történt osztokodásnál keveset kapott, 1898-ban sikerrel meg nem támadhatja. — **Haan Gy.** urnak, *Vámos-Mikola*. Jelenleg a házassági szerződés érvényességéhez közjegyzői okirat kívánatik: 1867-ben az ilyen szerződések alakszerűséghez kötve nem voltak. Tanácsunk itt is az, hogy kérdéstevő házassági szerződését közjegyző előtt ujítsa meg. A végrendeletek külkéllékeiről intézkedő 1876. XVI. t. cz. értelmében az ezen törvény életbelépte, vagyis 1877. július 1-je előtt alkotott végrendeletek, csak az esetben érvényesek, ha azokat a végrendelező 1878. július 1-éig kir. közjegyzőnél letette. Feltéve természetesen, hogy az végrendelet az alkotása idejében fenállott jogszabályok külkéllékének megfelelt. E felől a végrendelet megtekintése nélkül véleményt nem mondhatunk. Tanácsunk azonban az, hogy kérdéstevő csináljon új végrendeletet.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, szeptember hó 3-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg *tiszavidéki* 9.12 frttól 9.30 frtig, *pestvidéki* 9.10 frttól 9.60 frtig *fehértmegyei* 9.15 frttól 9.30 frtig, *bácskai* 8.80 frttól 9.45 frtig *bánsági* 8.60 frttól 9.10 frtig.

Rozs 70—72 kg. 7.00 frttól 7.15 frtig.

Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 5.50 forinttól 5.80 frtig *égetni való* 62—64 kg. 6.50 frttól 7.20 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 7.50 frttól 8.50 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.50 frttól 5.70 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.15 frttól 5.20 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	16.90	16.80	16.00	15.00	14.50	14.00	12.80	11.00	5.60

Buzakorpa, finom 4.50-4.55, durva 4.00—4.15 frt zsákkal együtt.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 317—355 frtig; *középmínőségűért* 270—295 frtig; *gyenge minőségűért* 200—240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű,* mm.-ként élőszulyban 30—35 frtig, *hízott magyar és tarka ökör közepmínőségű* 29—33 frtig. *Fejős tehén,* magyarfajta 29—30 forintig, tarka 21—24 frtig mmként. *Élő borju* 1 kgr. élőszulyért fizetnek minőség szerint 28—40 krt. *Vágott borju* 1 kgr. hussulyért fizetnek 56—58 kr.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszulyban 4°/_o és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 59—59¹/₂ frt, vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 60—60¹/₂ frt.

Baromfivásár. *Lud,* sovány, páronként 1.60—2.60 frtig, *kacsa* 1.80—2.60 frtig, *tyúk* 1.00—1.20 frtig, *csirke* 55 kr.-tól 120 krig, *kappan* 1.80—2.40 frtig, *pulyka* 1.60—5.00 frtig.

Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 2.00—2.30 frt. *Szalonna* 58—62 krajczár. *Vaj* Ia. 810—120 kr., IIa. 70—110 kr. *Olvasztott vaj* 60—60 kr. *Méz* sárga csurgatott 40—70 kr. *Burqonya* sárga 190—2.25, rózsá 1.30—1.80, közönséges 1.10—1.50 kr., *paprika* 30—60 frtig, hüvelyes paprika 18—52 frtig métermázsánként.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 20.00—22.00 frt, *feljavított juh* 16—18 frt, *kiverő juh* 11.00—13.00 frt, *kecske* 13—15 frt.

Gyapju. Egynyiretű mosott bécsi mázsa (56 kg.) 60—70 frt. Két nyiretű mosatlan (100 kg.) 30—50 frt.

Egyéb magvak: *mák* 33—40 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.90—7 frt, *apró* 7—11.00 frt, *tarka* 6—6.60 frt, *lencse* 8—9 frt *borsó* héjas 10.50—13.60 forint, *köles* 4.75—4.75 frt, *kendermag* 7.95—8.00 frt, *repcze* 13.00—13.50 frt. *Lóhere* 35—42 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.00—2.70 frt, *muhar* 2.10—2.50 forint, *zsupszalma* 1.40—1.60 frt, *alomszalma* 1.30—1.50 frt.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 11—18 kgr.-ként 84—92 frtig, *tehenbőr száraz* 84—92 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—37 frtig, *tehenbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 33—41 frtig. *Juhbőr* gyapjas, páronként 32—34 frt.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos czim:
**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR**
részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel
bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szeoskavágók **Morzsolók**

ORSZÁGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessenffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinik Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

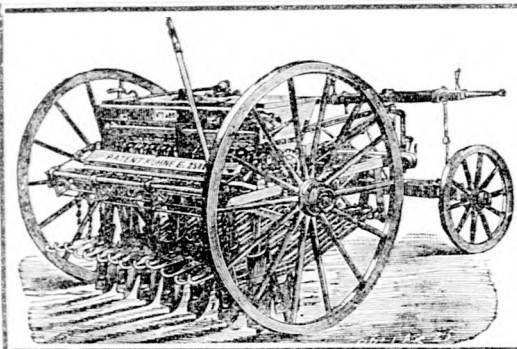
A szövetkezet elfogad

6 és 12 évre szóló
jégbiztosításokat

is és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% díjengedményt ad, mely a díjból évről-évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdak kívánalmainak felelnek meg.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal termésüket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az Igazgatóság Budapestben, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

KÜHNE E. gazdasági gépgyára
MOSONBAN.

Ajánlja a bekövetkező őszi évadra:

Sack-rendszerű aczélekeket, egyes-, kettős- és hármas ekéket, Laacke-féle szántóföld- és rétboronait és hengereit,

eredeti „HUNGÁRIA DRILL”,
hegyes vidékre „MOSONI DRILL”,
kisgazdák „JUBILEUMI DRILL”
sorvetőgépeit leszállított áron. 18500 drb. használatban.

Mindenemű rostait, szelelőit, konkolyozóit.

UJ! Burgonya osztályozó gépek!

UJ! Répafejelő gépek, cukorrépatermelők részére!

Legjobb „Rapid” darálóit, szecska- és répvágóit.

Legjobb „Rapid” darálóit, szecska- és répvágóit.

KÜLÖNLEGESÉG: Takarmánykamra-berendezések.

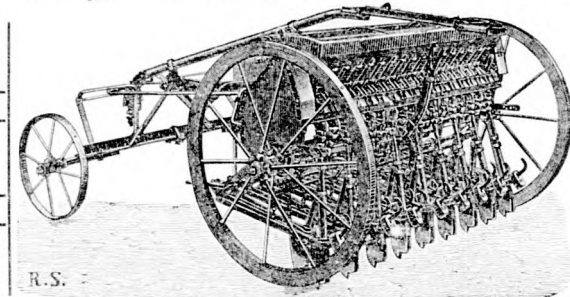
Uj, teljes nagy árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Főraktár: BUDAPEST, VI., Váci-körut 57 a. szám.

A vetési időnyre ajánlom **SACK RUDOLF** legújabb rendszerű

sorbavetőgépeit,

melyek KISBÉREN és LÉVAN múlt év őszen tartott nemzetközi versenyek alkalmából első díjjal lettek kikutatva.

(IV-ik osztály), melyek úgy vannak szerkesztve, hogy azoknál sík vagy dombos talajon minden magfélélt tetszőszerinti mennyiségben tökéletes egyenletesen lehet elvetni, anélkül, hogy a vetőszekrényt beigazítani, merítő vagy fogaskereket cserélni kellene. Sack Rudolf valamennyi sorbavetőgépei felette könnyen járnak, nagyon szilárdan vannak készítve, igen tartósak és kívánatra előkormányossal is kaphatók.

Mindenemű Sack eke, borona, szóróvetőgép és talajmívelési eszközök dús választékban van raktáron és eredeti minőségben az itt látható védjeggyel csak nálam szerzhető be.

Legújabb árjegyzékemmel éppen most jelent meg és kívánatra legszivesebben szolgálak azzal ingyen és bérmentve.

PROPPER SAMU,

Sack Rudolf magyarországi kizárólagos képviselője,
Budapest, V., Váci-körut 52.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstgyár indítva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munkacímű egy kis kártyája ellenében eladja. En meghatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. Én tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a kártyájáért, 6 frt 60 kr-ért; és pedig:

- 6 darab finom asztali kést, valódi angol pengével,
- 6 „ amerikai szab. ezüst vállát egy darabból,
- 6 „ „ „ evőkanalat,
- 12 „ „ „ kávékanalat,
- 1 „ „ „ levesmerőt,
- 1 „ „ „ tejmerőt,
- 2 „ „ „ tojás-serleget,
- 6 „ angol Viktoria-tálca,
- 2 „ igen hatásos gyertyatartó,
- 1 „ teaszűrőt,
- 1 „ finom cukorporzó

44 drb összesen 6 frt 60 kr.

Mind e fenti 44 tárgy előbb 40 forintba került és most csak 6 frt 60 kr. minimális áron kapható. — Az amerikai szab. ezüst egy kívül-belül fehérítő, mely ezüst színét 25 esztendőig is megtartja, a miért szavatolatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás. Kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassa el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

alkalmi és nászajándékul,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A-NÁL az egy. amerikai szab. ezüstgyárak főigénykésége
Wien, II., Rembrandtstrasse 19-17. Telefon 7114.

(Szétküldés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.)

Ehhez **TISZTÍTÓPOR 10 kr.**

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészszéki fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok vele elégedve, kérek még egy küldemény remek garnitúrát 6 frt 60 kr-ért. Kolozsvár, *Báró Bánffy*.

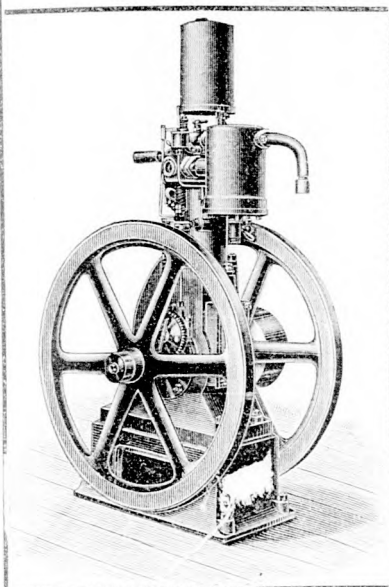
A remek garnitúrával teljesen meg vagyok elégedve. Labach, *Bartusch Ottó*, kapitány a 37. gyalogezrednél.

A küldeményt megkaptam és azzal teljesen meg vagyok elégedve, kérek még egy ugyanilyen küldeményt. Bozovics, *Keresztés Sándor*, főszolgabíró.

Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság
BUDAPESTEN.
Petroleum és benzínmotoraink,

petroleum és benzín
lokomobiljaink
(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

adómentes és
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.
nem tüzesélyes.
egyszerű, tartós
szerkezetű.
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kívá-
natra küldünk.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és futányosan eszközöztetnek.

MAGYARHON ELSŐ LEGNASTYÁBBS ES LEGHÖBB IRREYU ORAUZLETE.

Hajlított
1847.

Brausweller János

Brausweller János
a reménytelen megérkezésé.
a reménytelen megérkezésé.
a reménytelen megérkezésé.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL

RÉSZELEFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöztetnek.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték három-
negyed részéig 20—60 év közti időre
készpénzben. Birtokos felmondhat,
pénzintézet nem mondhat fel. Cse-
kely kamattal töké is törlesztetik.
Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.
— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis
telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden me-
gyéjéből, hatóságok, testületek és a legtekintélyesebb
földbirtokosok által okmány-szerűen ajánlva van.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapest, V. ker., Külső Váci-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolszászi gépgyár vezérigényőke ajánl utólrhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó
készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas-
és vámróló-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mult évi forgalom 25223 métermázsá.

Felhivjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukciókra,

melynek idei **második** sorozata

szeptember hó 21. és 22-én

fog megtartatni. Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest. Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Mindenemü felvilágosítással szolgál:

Heller M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a világ legjobb s eddig felülmulhatatlan és legtökéletesebb, a tartósságánál fogva a legolesőbb permetezőgép a „VERMOREL“-féle valódi

ECLAIR

peronospora permetező mely eddig minden versenyénél az elsődíjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő szövetkezetünkél.

Ára 20 forint csomagolással.

AUSSIGI I. „RÉZGÁLICZ“

jegeczek en vegytiszta a peronospora elleni védekezésre a gyakorlatban eddig legjobbnak bizonyult gyártmányt és egyéb permetező anyagokat szavatolás mellett, ugy szintén „Raffia hancsot“, legjutányosabb árban ajánlunk.

MEGJEGYZÉS.

Szőlőpermetezés céljából szövetkezetünk által szállított és igazolványunkkal ellátott rézgálicz küldeményeket a M. Á. Vasutak circa 40% díjkedvezményvel szállítják.

I^a Rézgálicz 98-99%

jegeczekben és örölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát,

chilisalétrom,
kénsavas-káli,
kénsavas-ámmon,

Szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungaria“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)